

Inspiratiegids geletterdheid voor steden en gemeenten

Is in uw gemeente **IEDEREEN MEE?**

1 op 7 Vlaamse volwassenen is laaggeletterd.

Wat wil dit zeggen?

Wel, zij beschikken niet over voldoende basisvaardigheden om informatie te verwerven, te verwerken en gericht te gebruiken.

Dit betekent met taal, cijfers en grafische gegevens kunnen omgaan en gebruik kunnen maken van ICT.

Geletterd zijn is belangrijk om zelfstandig te functioneren en te participeren in de samenleving en om zich persoonlijk te kunnen ontwikkelen.

Werken aan geletterdheid is een stap in de goede richting

Waarom?

Ook in uw organisatie ...

- ontwikkelen bepaalde burgers weerstand tegen het beleid omdat ze niet alle informatie begrijpen.
- hebben sommige inwoners moeite met het invullen van formulieren aan het loket.
- kan niet iedereen de gemeentelijke website bezoeken.
- brengen werknemers soms zichzelf en anderen in gevaar omdat ze de veiligheidsinstructies van werkmateriaal niet goed kunnen lezen.
- geloven niet alle medewerkers in eigen persoonlijke ontwikkeling en voelen zich daarom misschien minder dynamisch en verantwoordelijk.

Daarom!

Ook uw gemeente wil aandacht en zorg voor iedereen.

- Gemotiveerde, flexibele, creatieve medewerkers.
- Betrokken, mondige en tevreden burgers.
- Burgers en medewerkers die mee zijn met vernieuwing.
- Een laagdrempelige dienstverlening.
- Rekening houden met diversiteit.

Geef daarom geletterdheid een plaats in het lokale beleid. De provincie helpt en ondersteunt lokale initiatieven.

- subsidies voor geletterdheidsprojecten
[Meer info.](#)
- advies, info en aanspreekpunt

Op de volgende pagina's vindt u een aantal goede voorbeelden die u kunnen inspireren.

1. Toegankelijk communiceren

Toegankelijke communicatie en duidelijke taal naar uw burgers is erg belangrijk.

Misschien hebt u ook wel eens voor dat uw boodschap niet overkomt, mis begrepen wordt of op onvoorziene weerstand stuit? Dat kan, want 1 op 7 volwassenen in Vlaanderen is laaggeletterd. 1 op 7 burgers in uw gemeente beschikt dus over onvoldoende taal-, reken- en ICT vaardigheden om zelfstandig te kunnen functioneren in de samenleving. Hoe toegankelijk zijn uw berichten voor hen?

Wat kunt u als openbaar bestuur doen?

U kan een training 'toegankelijk schrijven' organiseren voor uw ambtenaren.

- Wablieft, het centrum voor duidelijke taal, organiseert trainingen in open aanbod of op vraag van organisaties en besturen.

Wablieft organiseerde al trainingen voor:

- Communicatieambtenaren, op vraag van Kortom vzw (organisatie voor overheidscommunicatie)
- ambtenaren van de stad Gent
- ambtenaren van de Provincie Oost-Vlaanderen

[Meer info.](#)

U kan zich laten bijstaan door een deskundige om flyers, formulieren, teksten, website,... toegankelijker te herschrijven

- Wablieft, het centrum voor duidelijke taal, geeft u hierbij de nodige ondersteuning.

Wablieft herschreef volgende documenten voor lokale besturen :

- de kennismakingsfolder voor de bib van Geraardsbergen
- de brieven voor de UITcheques voor het gemeentebestuur van Merelbeke
- de onthaalbrochure van het OCMW van Sint-Niklaas

[Meer info.](#)

- Ook Toemeka, de beweging voor een verstaanbare samenleving, ondersteunt diensten bij het herschrijven van teksten.

Toemeka herschreef volgende documenten voor lokale besturen:

- de schoolkaart met alle informatie over het onderwijs in Sint-Truiden
- de onthaalmap artikel 60 voor het OCMW van Halle
- het cultuurbeleidsplan van Molenbeek op maat van de inwoners

[Meer info.](#)

Nog meer inspiratie:

- OCMW Gent maakte een mooie infobrochure die uitgaat van de denkwereld van de inwoners. [Voorbeeld.](#)
- De stad Roeselare werkte in 2010 met klaretaalcheques. Op die manier stimuleren zij lokale diensten en organisaties om hun communicatiemateriaal te laten hertalen voor laaggeletterde volwassenen. [Meer info.](#)
- Om uw beleid volledig op zijn toegankelijkheid door te lichten kan u gebruik maken van de toegankelijkheidsscan van de VVSG. VVSG formuleerde eveneens, in de vorm van "quickwins" een aantal handige tips rond toegankelijkheid. Een gedeelte daarvan gaat specifiek over communicatie. Meer info: [toegankelijkheidsscan VVSG](#) en [quickwins VVSG](#)
- Communiceer niet alleen via digitale kanalen. Niet iedereen is vaardig genoeg met de computer om via die weg alle informatie te kunnen vinden en om zelf te kunnen communiceren. Gebruik dus ook papier en telefoon. Onderschat het gemeentelijk infoblad niet.

[Meer info](#) over het beleid rond toegankelijke communicatie bij de Provincie.

2. Sensibiliseren

Laaggeletterdheid is nog te veel een taboe. Mensen met dit probleem durven er niet over praten omdat ze vaak denken dat ze de enige zijn. Ze denken dat de fout bij hen ligt en dat er niets aan te doen is. Het is daarom belangrijk dat deze problematiek in de samenleving meer bespreekbaar wordt.

Wat kunt u als openbaar bestuur doen?

U kan een infosessie over laaggeletterdheid organiseren voor ambtenaren.

Zo kunnen zij het probleem beter herkennen en er rekening mee houden. De consultants geletterdheid van de Provincie kunnen deze infosessie verzorgen.

Er werden al infosessies gegeven voor:

- Leidinggevenden bij de Stad Gent
- Werknemers van Departement Milieu, Groen en Gezondheid - Stad Gent
- Rva-personeel in heel Vlaanderen
- Leden van Kortom (ledenorganisatie van communicatieambtenaren)
- Ambtenaren van diverse OCMW's
- Studenten sociaal werk van Arteveldehogeschool Gent
- Medewerkers van interimkantoren in Oost-Vlaanderen
- ...

"Dankzij de infomomenten rond geletterdheid, herkennen de leidinggevenden sneller de smoesjes die sommige medewerkers gebruiken om bijvoorbeeld hun verlofkaart niet in te vullen. Nu kunnen ze het probleem bespreken en er samen iets aan doen." – Tania, Groendienst Stad Gent

U kan een ambassadeur geletterdheid uitnodigen.

Een ambassadeur is een ervaringsdeskundige op gebied van laaggeletterdheid die vanuit de eigen ervaring het probleem heel concreet kan maken. Hij/zij kan feedback geven op uw voorstellen.

[Meer info.](#)

"Ik wil aan iedereen vertellen dat het kan: door te leren vooruit gaan in het leven." – Wieske, ambassadeur en cursiste CBE Leerpunt

Eén van de ambassadeurs geletterdheid schreef een boek over deze problematiek. U kan zijn levensverhaal lezen in "Van ezelsbank naar schrijfsalon". Het verhaal van Jan Vanderhaeghen". Hij stelt graag zijn boek voor tijdens een infomoment.

[Meer info.](#)

U kan sensibiliserend materiaal verspreiden in de gemeente.

Het volgende materiaal kan u via de Provincie bestellen :

- Magazine Leerpunt met het cursusaanbod
- Getuigenissenboekje
- Specifiek materiaal ikv de 'Week van de geletterdheid'
- Filmpjes met getuigenissen
- Promotiefilmpje van de Centra voor Basiseducatie Leerpunt (CBE Leerpunt)
- ...

U kan een activiteit organiseren in uw stad of gemeente tijdens de jaarlijkse 'week van de geletterdheid'

begin september, bijvoorbeeld :

- Een ambassadeurs uitnodigen tijdens een infosessie.
- Soep met pastalettertjes serveren in refters, kantines,... en info verspreiden.
- Een getuigenis van een ambassadeur plaatsen op de website of de gemeentelijke infokrant.
- Het logo van 'de week van de geletterdheid' zichtbaar maken in uw gemeente of stad.
- Affiches ophangen aan het onthaal van openbare gebouwen.
- ...

3. Het vormingsaanbod voor laaggeletterden bekendmaken en promoten

Voor laaggeletterden is het niet makkelijk om zelf informatie op te zoeken en de weg te vinden naar een gepaste vorming. Daarom moet u hen een duwtje in de rug geven.

Ook vormingsorganisaties vinden het moeilijk om hun doelgroep te bereiken.

De gemeente kan een belangrijke schakel zijn.

Wat kunt u als openbaar bestuur doen?

U kan de gemeentelijke communicatiekanalen inschakelen om het plaatselijk vormingsaanbod naar laaggeletterden bekend te maken.

- Het gemeentelijk infoblad
- De gemeentelijke website
- Publieke plaatsen kunnen ingezet worden om folders ter beschikking te stellen aan de bezoekers.
- Infoborden in de stad of gemeente

U kan vormingsorganisaties ondersteunen bij het bekendmaken van hun aanbod.

- U kan vormingsorganisaties de kans geven om zichtbaar en aanspreekbaar te zijn in uw gemeente vb tijdens een beurs, een activiteit, een markt... of op plaatsen waar kansengroepen komen. Deze organisaties zijn steeds op zoek naar manieren om de doelgroep te bereiken. Dat is niet altijd gemakkelijk.

Geef hen daarom de nodige logistieke steun.

Het is belangrijk potentiële cursisten aan te spreken in hun eigen vertrouwde omgeving.

- Voorbeeld: in verschillende steden in de provincie staan medewerkers van de centra voor basiseducatie Leerpunt op de wekelijkse markt en delen soep met pastaletters uit. Dit gebeurt naar aanleiding van de 'Week van de geletterdheid' begin september.

www.basiseducatie.be

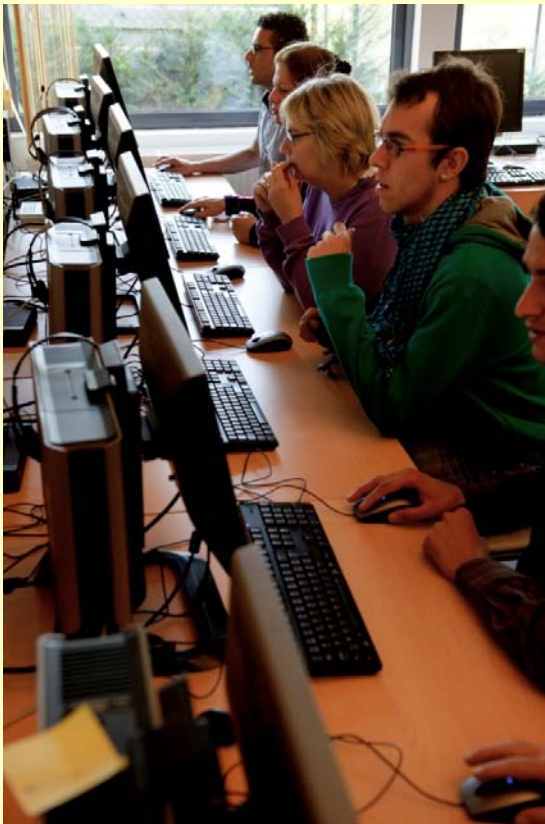

U kan het geletterdheidsaanbod ook intern communiceren naar eigen personeel, vormingsambtenaar, personeelsverantwoordelijke, ...

4. Vormingsorganisaties ondersteunen in hun werk naar laaggeletterden

Organisaties zoeken steeds naar mogelijkheden om vorming aan te bieden met zo weinig mogelijk drempels. Voor veel mensen is het belangrijk dat ze les kunnen volgen dicht bij huis.

Wat kunt u als openbaar bestuur doen?

U kan de nodige infrastructuur ter beschikking stellen aan vormingsorganisaties zodat mensen dicht bij huis kunnen bijleren. Samen met een actief wervingsbeleid kan dit mensen over de drempel helpen.

Zo is er in Hamme een CBE Leerpunt-loket in de bibliotheek: bezoekers kunnen er terecht voor vragen ivm het aanbod van CBE Leerpunt Waas&Dender. De Bib stelt ook lokalen ter beschikking voor vormingsactiviteiten in samenwerking met CBE Leerpunt Waas&Dender

Ook de bibliotheken van Aalst, Zottegem, Ninove, Ronse, ... werken op die manier samen met CBE Leerpunt Zuid-Oost-Vlaanderen.

5. Vorming organiseren voor laaggeletterde medewerkers van het bestuur

Als werkgever wilt u ongetwijfeld aangepaste begeleiding en vorming organiseren voor uw laaggeletterde werknemers. Beperkte geletterdheid kan een nefaste rol spelen om

- richtlijnen goed uit te voeren
- zelfstandig te functioneren in de job
- flexibel om te gaan met opdrachten
- met veranderingen en nieuwe uitdagingen om te gaan
- technische opleidingen te volgen, ...

Wat kunt u als openbaar bestuur doen?

U kan aangepaste opleidingen organiseren voor uw personeel, rekening houdend met het probleem van laaggeletterdheid

Enkele voorbeelden :

- Het centrum voor baseducatie Kempen organiseert tweejaarlijks voor de stad Geel een vorming op maat voor laaggeschoolde werknemers die in dienst zijn als gemeenschapswacht. Er wordt gewerkt rond invullen van formulieren, gebruik van de computer, ...
[Meer info.](#)
- Het centrum voor baseducatie Open school Leuven organiseerde een vorming op maat van uitvoerende werknemers van de stad Scherpenheuvel – Zichem. De deelnemers leerden hun plaats binnen het lokaal bestuur en hun taken beter kennen en werden zich meer bewust van het belang van veiligheid op het werk.
[Meer info.](#)

[Meer info over het aanbod van Baseducatie voor lokale besturen.](#)

De centra voor Baseducatie werken voor lokale besturen op 3 sporen:

1. Bouwstenen

In samenwerking met Diverscity, heeft CBE Leerpunt zijn aanbod vertaald in "bouwstenen" rond inhoudelijke thema's. Ze houden hierbij rekening met de verwachtingen op de werkvloer. Voorbeelden:

- opfrissen van rekenvaardigheden in functie van de rekentaken in de job
- computervaardigheden voor het werk
- lezen en schrijven bij het werk
- omgaan met interne documenten en papieren, kaartlezen,...

Het lokaal bestuur beslist in overleg met CBE Leerpunt over de combinatie van de bouwstenen, de omvang van de opleiding of de spreiding in de tijd.

Voorbeeld:

- CBE Leerpunt Gent-Meetjesland-leieland organiseerde voor het Gemeentebestuur van Gavere een opleiding van 21u rond bouwsteen 1 (veiligheid) en bouwsteen 4 (werknemers voorbereiden op functioneringsgesprek).

2. Geïntegreerde opleidingen op de werkvloer

Lokale besturen organiseren vaak technische opleidingen. Die bewijzen meteen hun nut op de werkvloer. Een gebrek aan geletterdheid kan de deelnemers echter parten spelen. Het CBE Leerpunt kan laaggeletterde werknemers ondersteunen bij de technische opleiding zodat deze maximaal rendeert. De lesgever basiseducatie begeleidt de deelnemers naar aanleiding van reële "geletterdheidsmomenten" en ondersteunt op het moment dat de deelnemers vastlopen, geeft feedback, toont, doet kleine oefeningen, stimuleert actief denken, enz.

- In de stad Gent liep één van de 8 proefprojecten "De G-coach in opleidingen voor werknemers niveau D en E". Een medewerker van CBE Leerpunt Gent-Meetjesland-Leieland ging als G-coach (=geletterdheidscoach) aan de slag om de onthaalvormingen voor nieuwe medewerkers te screenen en bij te sturen. Daarnaast bood de G-coach effectieve taal- en wiskunde ondersteuning tijdens de technische vormingen. Dit project werd mogelijk gemaakt door de financiële

ondersteuning van de Vlaamse overheid. Meer info zie [G coach in opleidingen en op de werkvloer](#) p. 67-90

" Daar kwam nog bij dat ik op mijn werk de kans kreeg om ploegbaas te worden. Daar hoorde natuurlijk ook veel schrijfwerk bij. Op een dag bracht mijn vrouw de brochure van Leerpunt mee. Ik heb nog te lang nagedacht, maar heb toch besloten om een cursus 'Nederlands lezen en schrijven' te volgen. Op het werk kan ik nu veel beter met mijn chefs communiceren" – cursist Eddy

3. Open aanbod

Misschien is het geletterdheidprobleem van de werknemer te groot ? Dan zal een korte cursus niet volstaan. In dat geval kunnen werknemers naar het [open aanbod](#) van CBE Leerpunt stappen waar ook aan beroepsgericht lezen, schrijven, rekenen en ICT wordt gewerkt.

- de Stad Gent stimuleert werknemers D en E niveau om naar het open aanbod te gaan in het CBE Leerpunt. Dit kan tijdens de werkuren.

6. Armoede aanpakken

Er is een grote verwevenheid tussen de problematiek van armoede en van laaggeletterdheid. Werken aan geletterdheid kan een hefboom zijn om mensen uit de armoede te helpen. Het is belangrijk dat u dit als lokale overheid erkent en aanpakt.

Wat kunt u als openbaar bestuur doen?

U kan de samenwerking ondersteunen en aanmoedigen tussen vormingsorganisaties en organisaties /gemeentelijke diensten die vaak met mensen in armoede in contact komen.

Voorbeelden van dergelijke samenwerking vind u bij:

- OCMW Aalst: CBE Leerpunt Zuid-Oost-Vlaanderen organiseerde een aanbod voor jonge leefloontrekkers. Bedoeling is via een groepsdynamisch proces jonge leefloontrekkers te stimuleren actie te ondernemen n.a.v. het situatie en toekomst. Zij worden uitgedaagd na te denken over een positief en haalbaar stappenplan om op korte termijn verandering te brengen in hun leefsituatie.
[Meer info.](#)
- OCMW Gent: in de opleiding 'Ikook' werden mensen met een leefloon opgeleid tot hulpkok of zaalmedewerker. Het CBE Leerpunt Gent-Meetjesland-Leieland ondersteunde de cursisten bij het ontwikkelen van de nodige basisvaardigheden taal, rekenen en ICT in functie van deze opleiding.
[Meer info.](#)
- Welzijnsschakel vzw De Toevlucht in Aalter: CBE Leerpunt Gent-Meetjesland-Leieland organiseerde een cursus "Aan de slag met je geld en je papieren".
- OCMW Merelbeke en Maldegem: CBE Leerpunt Gent-Meetjesland-Leieland organiseerde de cursus "Bewust consumeren".
- Wijkcentrum De Kring (een vereniging waar armen het woord nemen) in Eeklo: "De Redakse". Een groepje bezoekers worden al enkele jaren begeleid om samen een krantje te maken. Zij leren heel wat taalvaardigheden bij om hun mening uit te drukken. Ze genieten van het sociaal contact en van de ervaring dat hun mening telt.
[Meer Info.](#)
- OCMW Dendermonde had een jarenlange samenwerking met CBE Leerpunt Waas&Dender. Kansarmen en deelnemers uit arbeidszorgtrajecten kregen een aanbod rond het leren beheren van hun inkomsten en uitgaven.

- Sinds september 2012 loopt in Gent het project Recup PC in samenwerking met de stad, het OCMW, Oikonde vzw en Digipolis. 17 kansarme gezinnen krijgen een computer, een jaar lang gratis toegang tot internet, opleiding en technische ondersteuning. Het project wordt ondersteund door Telenet Foundation en won de e-award van Linc vzw voor de Digitale Week in 2013
[Meer info.](#)
- In Ninove en Oudenaarde zet CBE Leerpunt Zuid-Oost-Vlaanderen een samenwerking op met het OCMW en Oxfam. Het OCMW koopt met het budget van 100€ per persoon tweedehandscomputers bij Oxfam. CBE Leerpunt verzorgt een opleiding gericht op basis computergebruik, zodanig dat de deelnemers hun kinderen kunnen helpen bij hun computergebruik. Na de cursus kunnen de cursisten de computer voor 10€ mee naar huis nemen. Dit project krijgt ondersteuning van de Provincie Oost-Vlaanderen.

"Dankzij de cursus heb ik de motivatie gevonden om mijn levensstijl aan te pakken en voor mijn diploma te gaan." – cursiste Cindy, leefloontrekker

7. Opvoedingsondersteuning bieden

Als regisseur van onderwijs en opvoedingsinitiatieven kan u als lokale overheid de opvoedingsverantwoordelijken ondersteunen om de slaagkansen van kinderen in het leerplichtonderwijs te verhogen.

Wat kunt u als openbaar bestuur concreet doen?

U kan scholen ondersteunen om ouders te betrekken bij het schoolgebeuren van de kinderen.

- De Katrol, een project in oa Wetteren, Zottegem en Gent dat via studie- en opvoedingsondersteuning aan huis de onderwijskansen van kinderen uit kwetsbare gezinnen wil verhogen.
[Meer info.](#)
Een gelijkaardig initiatief is het project 't Scharnier in Blankenberge.
[Meer info.](#)
- In Ronse loopt van 2008-2013 het project "Van Speeltaal naar schooltaal". Bedoeling is het verhogen van de ouderbetrokkenheid bij het onderwijsgebeuren en het faciliteren van onderwijskansen voor maatschappelijk kwetsbare leerlingen in het basisonderwijs.
[Meer info.](#)
- In Gent loopt sinds 2010 het project Digikriebels in samenwerking met de stad, het OCMW, CBE Leerpunt Gent-Meetjesland-Leieland en Digipolis. Kansarme (groot)ouders van kleuters in de derde kleuterklas maken op school kennis met de computer en ontdekken via educatieve spelletjes de verschillende ontwikkelingsdomeinen die ook in de klas aan bod komen. Op die manier slaat het project een brug tussen (groot)ouders en de school en helpt het de digitale kloof te dichten.
[Meer info.](#)
- CBE Open School Antwerpen organiseerde enkele ICT lessen voor laaggeschoolde moedergroepen in kleuterschool "De Krekel" in Antwerpen. In de cursus konden de moeders nadenken over verschillende opvoedingssituaties en leerden ze hun kinderen beter te begeleiden op de computer.
[Meer info.](#)
- CBE Open School Hasselt ontwikkelde een aanbod rond gezinsleren voor de ouders van basisschool "De triangel". CBE onderzocht samen met de ouders wat hun bijdrage kan zijn aan de ontwikkeling van hun kind op vlak van taal en schoolse vaardigheden. Ouders kregen doorheen het project meer inzicht in het functioneren van hun kind en kregen meer aansluiting bij het gebeuren op school.
[Meer info.](#)

"Ik vind het heerlijk om mijn kind te kunnen helpen met het huiswerk." - Cursiste Sabrina

U kan taalstimulering ondersteunen in de plaatselijke kinderopvang

- "Peuterpraat" is een project van inloopteam De Sloep en CBE Leerpunt Gent-Meetjesland-Leieland. De opvoedingsvragen van de ouders waren het uitgangspunt. Taalstimulering (vertaald naar vertellen en voorlezen voor jonge kinderen) wordt aan opvoedingsondersteuning gekoppeld. Dit project is mogelijk dankzij de steun van de Koning Boudewijnstichting.
[Mee info.](#)
- CTO, het Centrum voor Taal en Onderwijs te Leuven, ontwikkelde 'Tatertaal'. Een pakket met spelprikkels of activiteiten om begeleiders in de kinderopvang te ondersteunen in hun werk rond taalstimulering. U kan als lokale overheid een vormingssessie organiseren over deze methodiek of het Tatertaalpakket ter beschikking stellen.
[Meer info.](#)

8. Bibliotheken ondersteunen

Uw bibliotheek zal in de toekomst een belangrijke rol spelen in het verhogen van de informatiegeletterdheid en mediawijsheid van uw burgers. Dit betekent ook dat u extra inspanningen zal moeten doen naar de kwetsbare mensen in de gemeente. U moet hen op een creatieve en laagdrempelige manier helpen de weg te vinden in deze complexe (informatie)samenleving.

Wat kunt u als openbaar bestuur doen?

U kan van de bibliotheek een informele leer-ontmoetingplek maken.

- In samenwerking met het volwassenenonderwijs richt de bibliotheek op vaste momenten een 'open leercentrum' in. Bezoekers kunnen info opzoeken, oefenen op computers, de krant lezen, ... Baseducatie en/of CVO zorgen voor begeleiding.

Voorbeeld: openbare bibliotheek van Haacht ism CBE en CVO De Oranjerie.

[Meer info.](#)

U kan van de bib een buurtinformatiecentrum (BIC) maken.

- Breng in de bib ook andere gemeentelijke diensten onder vb zitdagen voor dienst burgerzaken, sociaal huis / OCMW, cultuurcentrum, ...

Zorg voor extra lokalen waar de verenigingen terecht kunnen, waar vorming kan georganiseerd worden,... Schepenen kunnen er hun zitdag houden.

De bib wordt op die manier toegankelijker en u bevordert de sociale cohesie.

Voorbeeld: openbare bibliotheek Bornem (filiaal in deelgemeente Mariekerke)

[Meer info.](#)

U kan laagdrempelige ICT-cursussen organiseren en daarbij vrijwilligers inschakelen.

- De bib zorgt voor de lokalen, de werving van cursisten en de opvang van de vrijwilligers, ... Vrijwilligers uit de gemeente geven hun kennis door. ICT-cursussen worden gecombineerd met cursussen informatiegeletterdheid waarbij bijvoorbeeld gewerkt wordt met de gemeentelijke website, bibliotheekcatalogus, ...CBE begeleidt de vrijwilligers. Voorbeeld: openbare bibliotheek van Rumst ism CBE.

[Meer info.](#)

U kan leeskringen organiseren voor moeilijke lezers.

- Breng mensen die moeilijk zelfstandig lezen samen en leer hen genieten van een boek. Hiervoor kunnen de Wablieftboeken gebruikt worden (boeken in duidelijke taal voor volwassenen). U kan ook de auteur uitnodigen. De boeken zijn zowel fictie als non-fictie. Om mensen bijeen te brengen werkt u bij voorkeur samen met CBE Leerpunt, het OCMW, Welzijnschakels, ...kortom met organisaties die in nauw contact staan met 'moeilijke' lezers.

Voorbeelden van een leeskring of boekenproeverij vindt u al in Ninove, Aalst, Ronse, Zottegem, ...

[Meer info.](#)

"De bibliotheek gaf in oorsprong aan arbeiders de kans om zich verder te ontwikkelen. Langzaam is haar doelpubliek opgeschoven naar de middenklasse. Nu de informatiekloof groeit, moet de bib haar opdracht voor mensen met minder kansen weer opnemen. De tijd dat de bibliotheek alleen maar een huis van boeken was, is voorbij."
– Marina De Bruyn, bibliothecaris Rumst

U kan van de bibliotheek een Delphibibliotheek maken.

- Model Delphi is de naam van een dienstverleningsmodel voor openbare bibliotheken op vlak van informatiebemiddeling. De bib werkt vraaggericht en probeert dus op elke vraag van elke bezoeker een antwoord te bieden of de bezoeker minstens op weg te helpen. De Delphibib's leggen informatiemappen (lijst van nuttige websites en andere

informatiebronnen) aan rond bepaalde uiteenlopende thema's vb ziektes, ...

Er gaat extra aandacht naar mensen die niet de vaardigheden hebben om zelfstandig informatie op te zoeken (informatiegeletterdheid). De bezoeker met een informatievraag wordt betrokken bij het zoekproces. Op die manier kan hij bij een volgende vraag zelfstandiger zijn weg vinden.

Voorbeeld: in West-Vlaanderen zijn al 27 openbare bibliotheken toegetreten tot het Delphi model.

Wordt uw bibliotheek de eerste van Oost-Vlaanderen?

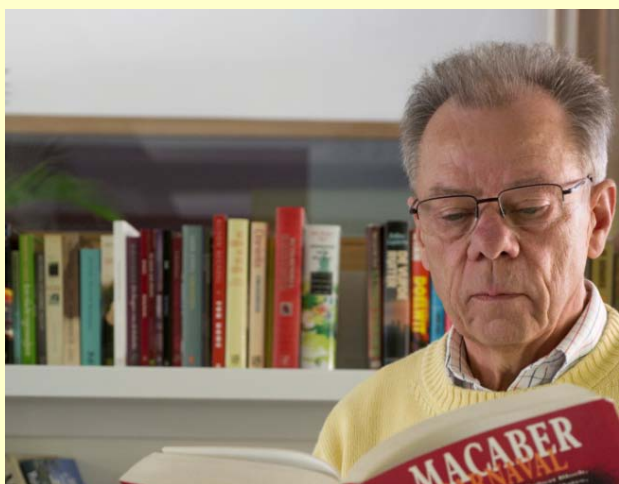
[Meer info.](#)

U kan in de gemeente partners zoeken om de drempel naar de bibliotheek te verlagen voor moeilijk te bereiken doelgroepen.

- De bibliotheek kan samen met diverse partners (verenigingen van armen, CBE Leerpunt, OCMW,...) drempels in kaart brengen en oplossingen zoeken om de bib toegankelijker te maken.

Voorbeeld: Een warm onthaal in de bib: 'OM-armen' in Puurs ism De Schakel, een vereniging waar armen het woord nemen

[Meer info.](#)

Meer voorbeelden

U kan uw eigen gemeentepersoneel laten kennis maken met de dienstverlening van de bib.

- Ook het eigen personeel voelt misschien drempels om naar de bib te gaan. Organiseer rondleidingen voor

personeel D en E niveau en toon hen wat de bib allemaal te bieden heeft. Mond-aan-mond reclame doet de rest.

U kan samenwerking zoeken met scholen

- 'Bib op school': een samenwerking tussen bib en secundaire scholen
[Meer info.](#)
- De bib werkt een kwis uit voor leerlingen secundair onderwijs. Dat kan over verschillende vakken gaan. De leerlingen zoeken de antwoorden in het digitale krantenarchief of in de digitale catalogus van de bib. Zo werken ze aan hun zoekvaardigheden. De bib maakt literatuurlijsten en actualiseert die regelmatig voor de leerkrachten.
- De scholen en bibliotheken sluiten een partnerschap rond mediawijsheid. De bib organiseert lessen 'mediawijsheid' voor de leerlingen van het secundair onderwijs.

U kan voorleesactiviteiten organiseren.

De bib organiseert vorming voor onthaalmoeders, kinderverzorgsters, vrijwilligers consultatiebureaus Kind en gezin, ... rond voorlezen. Ze maken ook kennis met het aanbod van kinderboeken, ...

[Meer info.](#)

"Door te lezen, ontdek je nieuwe mogelijkheden. Je kan je verder ontwikkelen en je kan genieten van je kunnen." - Cursist Jan

In Vlaams Brabant beschikken heel wat bibliotheken over Tatertaal-rugzakjes: een pakket met voorleesboekjes en een dvd om ouders te inspireren hoe ze bij het voorlezen de taal van hun kinderen kunnen stimuleren. U kan een leeskring organiseren voor moeilijk lezende ouders met de hulp van deze Tatertaal-rugzakjes

[Meer info.](#)

Integrale aanpak

Lossen activiteiten kunnen uiteraard, maar meer resultaat bereikt u toch via een integrale aanpak het jaar rond.

U kan activiteiten ondernemen om de mediawijsheid van de burgers te verhogen.

ALGEMEEN

Interessante sites en publicaties:

[Onderwijs Vlaanderen – geletterdheid](#)
[Onderwijs Vlaanderen – geletterdheid – armoede](#)
[Centra voor Basiseducatie](#)
[Stuurgroep Volwassenenonderwijs – geletterdheid](#)
[Diversity – vorming niveau d en e](#)
[Locus en informatiegeletterdheid](#)
[Stichting Lezen](#)
[Centrum voor taal en onderwijs - geletterdheid](#)
[Week van de alfabetisering Nederland](#)

...

Publicatie: 'Voor 1 op 6 in Vlaanderen is de wereld moeilijk te ontcijferen' van de Vlaamse Overheid – Departement Onderwijs

HOU ONS OP DE HOOGTE VAN UW INITIATIEVEN

Heeft u mooie voorbeelden uit uw eigen gemeente of stad?
Wilt u die graag met collega's delen?
Neem dan contact op met ons.

Nele Caljon – nele.caljon@oost-vlaanderen.be
An Van Parys – an.van.parys@oost-vlaanderen.be
Consulenten geletterdheid
directie Onderwijs & Vorming, flankerend onderwijsbeleid
PAC Het Zuid - W. Wilsonplein 2 - lokaal 447 - 9000 Gent
tel. 09 267 74 38